

Daně: příchod doby kontrolní

Author: Eva Doložilková, Alena Švecová, Daniel Szmaragowski | Published: 24.03.2015

Společnosti ke kontrole vybíral SFÚ na základě své analýzy údajů z dotazníku k převodním cenám, který rozesílal v rámci letní akce v minulém roce a který firmy vyplnily dobrovolně. Jako další zdroj využil SFÚ pro účely analýzy také informace získané v rámci vyhledávací činnosti daňové správy. Oficiálně se tak jen potvrdily zkušenosti z posledních týdnů, kdy pracovníci SFÚ plošně zahajovali daňové kontroly převodních cen u řady společností s tím, že hned v úvodu těmto subjektům dali jako „domácí úkol“ zodpovědět řadu otázek zaměřených na konkrétní situaci kontrolované společnosti. Tyto otázky pak v praxi v zásadě kopírovaly oblasti uváděné v dokumentaci převodních cen.

Sofwarem na daně

Celkově tak popsaná praxe zapadá do nového trendu, kdy finanční správa projevuje snahu o co největší zefektivnění a zacílení svých kontrolních postupů, které by měly být primárně založeny na předchozím sběru a analýze individualizovaných dat. Za účelem efektivního zpracování takto získaných informací pak bude daňová správa zcela logicky čím dále více využívat prostředků výpočetní techniky a specializovaných softwarových produktů.

Pro účely svých analýz však finanční správa bude potřebovat konkretizované informace a data od jednotlivých subjektů, nejlépe již předzpracované v elektronické podobě. Již dnes je však jasné, že se nespokojí pouze se zavedením povinného elektronického podávání daňových přiznání, jež začalo již v minulém roce daní z přidané hodnoty a letos se rozšířilo také na ostatní daně. Zavedení nové povinné přílohy k daňovému přiznání mapující transakce mezi spojenými osobami tak lze vnímat jen jako další vlašťovku ohlašující příchod přísné doby kontrolní. Už na rok 2016 si daňová správa chystá další pomocné nástroje ke sběru a analýze dat - elektronické kontrolní hlášení k DPH a elektronickou evidenci tržeb. Oba tyto nástroje jsou sice dle daňové správy zaměřeny primárně na potírání nelegálních praktik (řetězové podvody v oblasti DPH či zatajování výnosů), jejich zavedení však bude v zásadě plošné, což správcům daně umožní získat značné množství daňové relevantních informací. Finanční správa tak bude disponovat řadou informací, které bude moci sledovat a na jejich základě analyzovat daňovou situaci konkrétních subjektů a strategicky plánovat své akce v terénu.

Kontrola párováním

Povinnost podávat elektronické kontrolní hlášení je v obecné rovině zakotvena v zákoně o DPH s účinností od 1. ledna 2016. Zjednodušeně řečeno bude mít tuto povinnost plátců, pokud uskuteční nebo přijme zdavitelné plnění s místem plnění v tuzemsku. V tomto okamžiku není ještě známa konkrétní struktura a rozsah údajů, které bude třeba v kontrolních hlášeních uvádět. Je však zjevné, že celý mechanismus má za cíl umožnit správcům daně párovat údaje z kontrolních hlášení jednotlivých plátců a tím i křížově kontrolovat uskutečňování jednotlivých transakcí. Nelze proto v tuto chvíli zcela vyloučit, že se finanční správa bude snažit připravit formulář kontrolního hlášení na co nejširší bázi zahrnující všechna uskutečněná a přijatá plnění, bez ohledu na to, zda konkrétní daňový subjekt nárokuje odpočet daně či nikoli.

Chorvatský model

Podle aktuálně dostupné verze důvodové zprávy k návrhu zákona o elektronické evidenci tržeb v ČR dosud chybí „kontinuální tok informací potřebných pro správu jednotlivých druhů daní mezi daňovými subjekty a správcem daně“. Uvedený návrh zákona by tento „nedostatek“ měl odstranit. Zajímavý je v této souvislosti mechanismus inspirovaný tzv. chorvatským modelem, který ministerstvo financí pro provádění elektronické evidence tržeb prosazuje. Povinný subjekt tak bude při vystavování dokladu potřebovat počítač, tablet nebo chytrý telefon připojený k internetu. Prostřednictvím speciální softwarové aplikace (která bude pro dotčené subjekty možná zpřístupněna zdarma) bude povinný subjekt vždy před vystavením účtenky odesílat svým autentizovaným přístupem údaje o transakci. Vzápětí pak obdrží kód, který bude muset na účtence uvést. Tímto způsobem získá finanční správa v reálném čase přehled o uskutečněných tržbách konkrétního subjektu. Byť se v souvislosti se zavedením elektronického sledování tržeb hovoří obvykle primárně o maloobchodě a pohostinství, okruh subjektů, kterých by se dle návrhu zákona mohla evidence tržeb týkat, může být výrazně širší. Tento je v podstatě vymezen jen způsobem platby, který daný subjekt přijímá. Kromě plateb v hotovosti a prostřednictvím platebních karet a podobných nástrojů anebo poukázek půjde i o platby uskutečněné šekem nebo směnkou či prostřednictvím jednotek, které reprezentují peněžní prostředky. Výjimky by mělo ministerstvo financí stanovit vyhláškou. Zatím jsou však k dispozici jen neurčité výchozí úvahy o jejím obsahu.

Je tedy vidět, že státní správa v poslední době postupuje při reorganizaci svých stávajících postupů mílovými kroky. Jistě bude zajímavé, jaký nový hit přinesou cílené kontroly, až se finanční správa začne „nudit“ kontrolami převodních cen.

Autoři pracují v mezinárodní poradenské společnosti KPMG.

24.03.2015 08:15, Eva Doložilková, Alena Švecová, Daniel Szmaragowski